

ב) ויבן בהקדם ביאור כללות ענין השבטים שענינם הוא לחבר ולהעלות עולמות בכלל ועולם הברואה כפרט לאצילות.

כמ"ש ששם עלו שבטים שבטי י"ה, והעלאה זו היא ע"י הקדמת ההמשכה, שזוהו פירוש הלשון שבטים, מלשון כוכבא דשביטי, שהו"ע ההמשכה מלמעלה למטה, והמשכה זו היא נתינת כח על ההעלאה מלמטה למעלה, להעלות את עולמות בני"ע שנתהוו מצד ספירת המלכות כמו שהיא מתעלמת ומסתתרת בבני"ע, ועבודת השבטים היא להעלות את המלכות. והענין בזה, שהשבטים הם המשכה מהאבות, והאבות הם מוככא עילאה, היינו כחי' אצילות, והשבטים שהם המשכה מהאבות, כוכבא דשביט, הם ממשיכים בחי' אצילות גם בבני"ע, וכמאמר רז"ל שהשבטים אמרו ליעקב כשם שאין כלבך אלא אחד כך אין כלבנו אלא אחד, היינו, שממשיכים בחי' אחד גם בבני"ע. וענין זה הוא ע"י עבודתם בעבודת הכיוריים שמבורים את הנצוצות שנופלו למטה בשבירת הכלים, כמ"ש וְהָנָה אֲנֹחֵנו מְאֻלְמִים אֱלֹמִים בְּחוּךְ הַשֹּׁדֶה, שהו"ע עבודת הכיוריים, וְעַל יְדֵי עֲבֹדָה זו הֵם מַחְכְּרִים בִּי"ע עִם אֲצִילוֹת. אמנם, אף שהשבטים מחכרים אצילות בבני"ע, מ"מ, כפי שנמשך בבני"ע אין דייקא, בחינת אצילות ממש, דוהו מ"ש כד אין כלבנו אלא אחד, כך דייקא, בכ"ף הדמיון כלב. והחילוק ביניהם"ו הוא ע"ד החילוק בעבודה דאהבה (שהיא כללות העבודה, דלית פולחנא כפולחנא דהחיותא"ו, ויש בה חלוק מדריגות) בין אהבה בתענוגים לסתם אהבה, שכללות החילוק בזה הוא החילוק בין העבודה דאתהפכא לעבודה דאתכפא, דאתהפכא היינו שמתפל' את עצמו לגמרי מהקצה אל הקצה, שזוהו כחי' צדיק גמור, והעבודה דאתכפא שהיא העבודה שה"פ טעם דעת, שכדדגא זו יש נתינת מקום גם להענינים דגוף ונפש הבהמית, אלא שמתפל' השכל הרי הוא מכוון את עצמו באופן של כפי' וכיטול כו'. וכמו כן הוא ההפך בין עבודת השבטים להעבודה דאבות, וזוהו שעבודת השבטים היא באופן של כ"ף הדמיון כלב לעבודה האבות. אך כל זה הו"ע עבודת השבטים מצד עצמם, ולכן צריך להיות ענין הדגלים, ג' שבטים כדגל אחד, שהו"ע ההתכללות, וכיון שענין ההתכללות הוא מצד הארה נעלמת ביותר, הנה הארה זו פועלת שיהי' החיבור דכ"ע ואצילות (לא רק

10) וישב לו, י.
11) ראה תו"ח תורת פיר, ד ואילן.
12) זח"ג רס"ג, א.

7) תהלים קכ"ב, ד.
8) ברכות נ"ב, ב.
9) פסחים נ"ג, א.

בס"ד. ש"פ במדבר, מבה"ח סיון, ה'תשט"ו

(ותחת בלתי מונח)

וידבר' הו"י אל משה ואל אהרן לאמר איש על דגלו באותות לבית אבותם. יחננו נבי, היינו, שסוד החני' דכ"י יהי' איש לבית אבותם. וצריך להבין, דמאחר שכבר נאמר לפני"ז בענין מנין בני ישראל שע"ל לבית אבותם דוקא, למה צריך לחזור ולהזיג גם בענין הדגלים שע"ל לבית אבותם. וגם צריך להבין בעיקר ענין הדגלים, מהי המעלה שבענין זה. ויש להקדים תחילה מ"שי הביאנו אל בית היין ודגלו על אהבה, ואיחא במדרש' הביאנו אל בית היין כו' זה סיני, ושם ראיתי מיכאל ודגלו גבריאל ודגלו כו', באותה שעה אמר הקב"ה למשה הואיל ורצונם של בני לחנות כדגלים (מחאוים לדגלים) יחנו כדגלים. ובהמשך לזה נאמר איש על דגלו באותות לבית אבותם, באות שמסר להם יעקב אביהם כשנשארו ממצרים. וצריך להבין מהו המעלה בענין הדגלים שילכ' נתאוו בני' לדגלים. והיינו, שאי אפשר לומר שכל מעלת הדגלים (שנתאוו ישראל לזה) היא לפי שענין זה ישנו בהמלאכים, שהרי נשמות מצד עצמם הם למעלה ממלאכים, וכפי שיחגלה לעתיד (שאי יהיו כל הענינים לאמיתתם) שנושמות יהיו לפני מן הפרגוד ומלאכים חוץ מהפרגוד, והמלאכים ישאלו אצל הנשמות מה נשמע לפני מהפרגוד, ומאחר שהנשמות הם למעלה מהמלאכים, הרי אי אפשר לומר שכל מה שנתאוו ישראל להדגלים הוא רק לפי שדאו ענין זה בהמלאכים. ועכ"ל שיש מעלה בהדגלים מצד עצמם, אלא שנתעוררו להדגלים מצד המעלה שיש בהמלאכים, והיינו, שע"י ראי' זו נתעוררו להדגלים מצד המעלה שיש בעצם ענין הדגלים. וצריך להבין מהי מעלת הדגלים.

1) על חסדק התחתון שבספריית אגרות
חסדי כחי' — ציין כ"ף ארומי' שליש'א
בכתיב' ק': ע"צ גביר'ל נמוך' חרשי' בחמיוח'
ונראה אה"ח במדבר ע' מ ואילן. עטרו"ח
וסה"ט עטרו"ח ע' חל'. וראה גם בהשירה
שליאחזי' המאמר ס"ח ואילן (לקמן ע' 80 יב'
ואילן).
2) פרשתנו ב' א"ב.
3) שד"ש ב, ד.
4) שד"ש עה"פ שם. וראה גם במדבר'
פ"ב, ג. ותחומא במדבר יד'. פסיקתא פסיקא
בתחדש השלישי. פסיקתא דבתי פכ"א.
5) פתשי' עה"פ. וראה תחומא במדבר
יב'.
6) במדבר' פ"ב, יט. תחומא בלק יד'.
תחומא באעל — כג.

6
Nf

ש"פ במדבר, מבנה"ח וער"ח סיון, ה'תשט"ו

לכני האדם גבורותיו, שדוקא ע"י הגבורות נעשה כבוד מלכותו כ"ר. ועז"נ ארוממו אלקי המלך, ולהיות שהמלכות היא בריחוק, לכן צריך לדומם את המלכות, והו"ע חיבור ב"ע (שהתהוותם ע"י ירדת המלכות) באצילות, וזו היחה עכורת השבטים שחיבור ב"ע באצילות.

ד) **והנה** ענין זה (עבודת השבטים לחבר ב"ע באצילות) נעשה ע"י עבודת הכוריים, לכרר את הניצוצות שפלו בשבירת הכלים, למטה. והענין כזה, דהנה ההשפעה שבאה מצד המלכות היא ע"י הכלים, שהרי כל השפעה היא ע"י הכלים. וענין הכלים מבואר בעץ חיים שהכלים הם אותיות, והיינו, שההשפעה היא ע"י האותיות, וכמו כרוב ותלמיד שההשפעה היא ע"י אותיות דוקא, דאף שגם מכללי האותיות אפשר לידע ולהכיר בהרב שהוא בר שכל, דחכמת אדם הפרטים בחכמת מ"מ, הרי ידע"ה זה היא רק בכללות, אבל ככדי לידע את הפרטים בחכמת הרב, ומכ"ש ככדי לקבל השפעה מהרב, הרי זה ע"י האותיות דוקא, שהשכל מתלבש באותיות המחשבה ובאותיות הדיבור של הרב, ודוקא ע"י זה הוא מקבל את ההשפעה. וכן הוא בהשפעת המדות, וגם כאשר מרגיש את התעוררות אהבת הזולת אליו, מ"מ, בכדי שיתגלה טיב אהבתו בפטריות ושיקבל ההשפעה ממנו הרי זה ע"י ההתלבשות באותיות הדיבור ואותיות המעשה דוקא. וכמו"כ יובן למעלה שההשפעה בעולמות היא ע"י אותיות, כמ"ש גדול הרי' ומהולל מאד בעיר אלקינו, דגדול הרי' הוא הגדולה שכדהתהוות, וענין זה הוא ע"י עיר אלקינו דייקא, דעיר הוא מרכיב בתים, וביח הוא מרכיב אבנים, ואבנים הם אותיות, כמ"ש בספר יצירה² שתי אבנים בנות שתי שלשה אבנים בנות ששה בנות כו' עד שאין הפה יכול לדבר, וזהו גדול הרי' גו' בעיר אלקינו, שהתהוות היא ע"י האותיות. והו"ע הכלים שעל ידם דייקא הוא ההשפעה, והיינו שההשפעה הנקראת אור, צריכה לכלים שדוקא על ידם היא מתקבלת. והנה, ככל שההשפעה באה למטה יותר צריך לירכיב כלים ביותר, ועד"מ באדם למטה שאותיות הדיבור הם כריכרי יותר מאותיות המתחבה, והיינו לפי שבדיבור ההשפעה היא למטה ביותר. וכן הוא באותיות הדיבור גופא שעל ידם נמשכת השפעת השכל מהרב לחלמידי, שככל שותלמליד הוא קטן יותר צריך לרכיב אותיות ביותר. ועד"ז יובן

ויברר גו' איש על דגלו

באופן רכנונא כו' אוף הכי כו"ט, בכ"ף הדמיון בלבד, אלא) למהרי אחר באחר¹ ממש.

ג) **ולדבר** כל זה כפטריות יותר, יש להקדים ביאור הכתובי ארוממו אלקי המלך, דצריך להבין, למה מרוממום את הקב"ה כמו שהוא מתואר בתואר המלך דוקא. והענין הוא, דהנה יש חילוק בין ההשפעה כמו שהיא מצד המדות ובין ההשפעה כמו שהיא מצד המלכות, שמצד המדות ההשפעה היא ככח"י קירוב וגילוי, לא מכני בהשפעת מדת החסד שהיא ככח"י קירוב וגילוי, אלא גם מדת הגבורה היא השפעה ככח"י קירוב וגילוי, דכ"ן שהוא מקורב עם הזולת, לכן מתעורר כרגש של התנגדות אליו, והיינו מפני שהמדות עצמם הם ככח"י קירוב, להיותם גילויים מהנפש, ולכן גם ההשפעה מהם היא ככח"י קירוב וגילוי. וכל זה הוא בהמדות כמו שהם למטה, ומכ"ש בהמדות כמו שהם למעלה שהם ודאי ככח"י קירוב, שהרי אינה דומה השפעת המדות למטה להשפעת המדות למעלה, שלמטה המדות הם רק סיבת ההשפעה, וכמו במדת האהבה, הרי המדה היא רק התעוררות וסיבה לההשפעה, והיינו שהמדה אינה אלא ההתעוררות בתנועה של אהבה ושמוחה כו', והתעוררות זו היא הסיבה לכך שהוא משפיע ממוזן והדומה כו', משא"כ למעלה הרי המדות הם לא רק סיבה להשפעה בלבד, כי אם שהמדה עצמה היא נמשכת באופן שהחסד עצמו נמשך כלי חוץ כלי כו', ומזוה מוכן שהמדות למעלה הם בקירוב יותר. וכל זה הוא בהמדות שהם ככח"י קירוב. משא"כ מדת המלכות שהיא כאופן של ריחוק והבדלה, ועד שגם ענין הקירוב שמצד המלך מנהיג את המדינה, שזהו התקרבות המלך כו', הרי אופן התנצח המרינה אינו לבאר ולהסביר להעם כו', כי אם בדרך גזירה ופקודה, וקיום הפקודות הוא מצד שתהא אימתו עליו¹⁶, קבלו גזרותיו, וא"כ הרי גם הקירוב שבמלכות הוא בריחוק והבדלה. וכן הוא גם למעלה בענין ההתהוות שמצד המלכות, שהוא באופן של ריחוק והבדלה, וכא ע"י גבורות וצמצומים, כמ"ש¹⁸ כבוד מלכותך יאמרו וגבורותך ידכרו להודיע

70
Nf

13) זח"ב קלה, א. 16) סנהדרין כב, א.
14) תהלים קמ"ח, א. וראה תו"א מקץ מ, 17) ראה מלילתא יומרו כו, ג. תו"כ אחרי ית, ד. ועוד

15) ברכה שני' דתפלת העמידה, וראה 18) תהלים קמ"ח, יב. תו"א שם לן, ב.

19) שער ח' (שער דרושי נקודות) פ"ו. 21) תהלים מ"ח, ב. וראה תו"א וראו נח, וראה המשך תע"ב ח"ב ע' תחסג.
20) קהלת ת, א. 22) פ"ד פס"ו.

73

שענינה הוא ההתקשרות בהמקור, כמ"ש²¹ בי נשבעתי, כי הוא למעלה מהמדות, ומצד ההתקשרות בשרש הפנימי, ששם הכוונה היא בתקון דוקא, נעשה הנתנת כח לכר- את נח"ב ולקיים את השכרעה חתי צדיק ואל חתי רשע.

ה) אמנם

ה' מ"מ, הרי זה באופן דכשם כו' כו', כמ"פ הדמיון בלכד כו"ל, והיינו לפי שהשכטים הם נשמות דבריאה, ועבודתם הוא עבודה דורע בהמה בלכד. והענין כוה, דהנה ידוע החילוק בין העבודה דורע אדם להעבודה דורע בהמה, דאדם יש לו דעת ובהמה אין לה דעת. ומכאן כמ"א²² שאין הכוונה על ענין ההשגה, שהרי גם בבהמות יש ענין ההשגה, וכפי שמצינו בכע"ח ששועל הוא פיקח שבחיות²³, ועאכ"ל בנוגע למלאכים שנקראים בשם חיות ובהמות, והרי המלאכים הם בעלי הבה והשגה גדולה כאלקות, ונמצא, שענין ההכנה והשגה שייך לא רק לורע אדם דוקא, וא"כ אי אפשר לומר שהענין שבהמה אין לה דעת קאי על ענין ההשגה, אלא הכוונה היא על ענין הדעת, שהו"ע ההכנה והרגשה, אים זא"ל דא"ס זיין נוגע. אך עדיין אין זה מספיק, שהרי גם השגת המלאכים באה אצלם בהרגשה, והיינו, שלפי אופן השגתם נעשים כן (וי' וערוך אוזי), שהרי בהמלאכים אין שום מציאות הפני מעבודתם, ולכן הנה מה שמשיגים נעשה אצלם כן. וא"כ מהו הענין שהמלאכים נקראים בשם בהמות, מאחר שיש בהם גם ענין ההרגשה. אך הענין הוא, שהחילוק הפנימי דורע אדם ודורע בהמה הוא (לא ההפרש בין השגה והרגשה, אלא) שבענין ההרגשה גופא יש חילוק אם ההרגש בא מצד ההשגה או מצד העצם, והיינו, שכאשר ההרגשה היא מצד ההשגה, אין זה אמיתית ענין הדעת, מאחר שזהו מצד ההשגה, ואמיתית ענין הדעת הוא ההרגש שמצד העצם. וזהו שהמלאכים נקראים בשם בהמות, לפי שההרגשה שלהם בא מצד השגתם, ולכן אף שונשעים כפי השגתם, אין זה אמיתית ענין הדעת. וזהו כללות החילוק שבין דעת עליון לדעת תחתון, דר"ת הוא הדעת שבא מצד ההשגה וההתבוננות, שמתבונן בענין הרי' אחד, שדו' וקיעים וארץ וד' רוחות העולם²⁴, הנה אמיתית ענינם הוא מצד א"ס ב"ה אלופו של עולם, וזהו עבודתם של ישראל, גרי אחד

30) יורא כב, טז.
31) משפטים ער, סעי' ו' ואילן.
32) ראה ברכות סא, ב. ועוד.
33) דאה ספ"ק טובא בבית יוסף או"ח סימן סא (ר"ה כותב ספ"ק). שו"ע ודאה"י או"ח שם סעיף ו'. ודאה תו"א ודאה חת, ב ואילן.

למעלה, שבאציולת הכלים הם במיעוט יותר, כמאמר²⁵ בעשרה מאמרות נברא העולם, וככל שההשפעה באה למטה יותר איז נעשה רכרי הכלים, ועד שבעוה"ז הכלים הם בריבוי רב, וככל שהכלים הם בריבוי יותר הנה האור הוא מצומצם יותר, וכמו במשל הנ"ל שבאותיות הדיבור האור הוא מצומצם יותר מכמו באותיות המחשבה. והנה, כל זה הוא בקדושה עדיין, אמנם, מצד ריבוי הכלים ביותר, שמצד זה נמצאים האור ביותר, הנה מצד זה יש נתינת מקום לענין השבירה, והיינו שהאור מתבלש בדברים המעילמים ומסתורים לגמרי [וכמו בירידת הנשמה בגוף, שע"י הירידה מאיגרא רמה לכירא עמיקתא²⁶, נעשה אפשרות ההתלישות בנה"ב שמעלמת ומסתרת כו'], שזוה"ע השבירה שהאותיות מתפזרים עד שנעשים דברים המעילמיים כו', ומצד זה יש נתינת מקום ללעו"ז כו".

והרי"ע

עבודת השכטים שבידו את הניצוצות שנפלו בשבירת הכלים למטה, שזוהו מש"נ והנה אנונו מאלמים אלומים בתוך השדה, דשדה הוא מקום שאנו מושב אדם העליון²⁷, ושם נעשית עבודת השכטים שמאלמים אלומים, ללקט את הניצוצות הפזורות כו'. והענין בזה, דהנה, טעם הדבר שהניצוצות שנתפרדו ככהם להעלים, הוא, לפי ששרשם מהתהו שקדם לתקון. אך כיון שאין חכוש מתור את עצמו²⁸, לזאת הכירוד שלהם הוא ע"י נשמות ישראל דוקא, ששרשם מהתקון, וכשרש שרשם הם למעלה מהתהו, דאף אשר תהו ותקון בהשואה, מ"מ, הרי בפנימיות הכוונה הוא התקון דוקא, כמ"ש²⁹ אח עשו לעקב (ומ"מ) ואורב את יעקב דוקא, ומצד זה יש כח הנשמות אותו תהו צדיק כו', שענין זה קאי דתהו. וזהו שאמרו רז"ל³⁰ משביעיץ אותו תהו צדיק כו', שענין זה קאי על כל הנשמות, לא רק על אלו שהם לא טובים, אלא גם על נשמות תבינונים ונשמות הצדיקים, שגם הם צריכים להשבירה, וטעם הדבר, דכיון שנה"א מחלכשת בנה"ב ששרשה מהתהו, הנה בכדי לברר את נה"ב הרי זה כח שרש הנשמה דוקא, שזוה"ע ואורב את יעקב. וזהו ענין השבירה, דמשביעיץ הוא מלשון שובע, וגם שכונה כפשוטה,

21) אבות פ"ה מ"א.
22) ע"פ לשון חז"ל — תבנית ה' ב.
23) בענין זה נזכר גם שישנם אותיות המשל, אותיות תחתיה (ראה סה"מ תרע"ח ע' שנו), ואותיות בלתי מסודרים (ראה המשך תער"ב ת"א ע' קטט). אך אין זכורים אם תחתית לתמונ' ע' פנה ואילן. סה"מ תרע"ח ע' ה"י זה בהביאור על ענין כלים, או בענין ואלן.

72

ת"ת

הנביאים⁴⁴, כי אם לבית אבותם דוקא, בח"י חכמה, שמצד זה נעשית התכללות הדגלים באופן של ביטול במציאות. וזהו גם לבית אבותם, באות שמסר להם יעקב אביהם, ויעקב הוא מרת הת"ת, ברית התכונן ומברית מן הקצה אל הקצה⁴⁵, שעל ידו נעשית התכללות הקיון חר"ג באופן של ביטול אמיתי. וכיון שהשכטים הם מלשון כוכבא דשביט שהו"ע ההמשכה מעקב, הנה מצד המשכה זו יש כבודם (ע"י הדגלים) לפעול ענין ההעלאת, העלאת כ"ע באצילות. וכמו בענין חתונה שע"י המשכת החתן, נחות דרגא⁴⁶, נעשה העלאת הכלה, כמ"ש לפה דודי לקראת כלד⁴⁷, וכידוע בענין שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרונו⁴⁸. והו"ו גם מ"ש⁴⁹ הווד להו"י קראו כשמו, דע"י העל"י והוודו נעשית ההמשכה דקראו בשמו. וכמו"כ הוא בענין השבטים, דלהיותם המשכה מהאבות, הנה ע"י נעשה ההעלאה כ"ע לאצילות, באופן שגם כב"ע יהי ביטול במציאות כמו באצילות.

ודרוך גם מ"ש הכיאתי אל בית הייז ודגלו ונו', שענין הדגלים קשור עם ענין הייז, והיינו, דעם היות שייז הוא בח"י בינה, מ"מ, כיון שהחכמה וכינה הם חרוך ועיד⁵⁰, הרי יש בזה גם מספירת החכמה (שכה לא שייך אחיזה ללע"ז מצד ענין השבירה, כמ"ש⁵¹ ימותו ולא בחכמה), וע"י נעשה ענין ההתכללות באופן של ביטול במציאות, כנ"ל בפירוש לבית אבותם ודייקא. וזהו שכאשר ישראל ואו מצאכל ודגלו גבריאל ודגלו נתאו ענין הדגלים, וכיון שאפילו המלאכים שהם גבריאל, בחינת בריאה, נתעלו כ"כ ע"י הדגלים, הרי בודאי שע"י נעשה לנש"י שמצד עצמם הם למעלה יותר מהמלאכים, הרי בודאי שע"י הדגלים יתעלו ביותר כ"ו, ולכן כאשר דאו ענין זה אצל המלאכים נתשודדו ונתאו להדגלים, ולכן נמתן להם ענין הדגלים, שע"י חו"י עבודתם בהעלאת כ"ע באצילות באופן דלמרו"י אחד באח"ו.

41) וראה חזק ח"א ר"ט, א. ח"ב פד, א. מנחם — התועודות חר"ב ע' 194. וש"נ פת, ב. פרס שער כג (שער עורכי הכתובים) 45) ראה בחנימין בלק"ש חל"ב ע' 61. ערך אם הבנים, לק"ת שמע"ע פת, ד. 46) חל"ב קת, א. דברי חנימין א טז, ח. 47) חז"ג ד, א. 48) ארוב ד, כא. וראה ע"ה שער ט' (שער שבר"כ) פ"ב ואילן. מברא שעורים ש"ב ח"א פ"א. חר"א ק"י, ד ואילן. קית, ג. תכ"ט.

41) וראה חזק ח"א ר"ט, א. ח"ב פד, א. מנחם — התועודות חר"ב ע' 194. וש"נ פת, ב. פרס שער כג (שער עורכי הכתובים) 45) ראה בחנימין בלק"ש חל"ב ע' 61. ערך אם הבנים, לק"ת שמע"ע פת, ד. 46) חל"ב קת, א. דברי חנימין א טז, ח. 47) חז"ג ד, א. 48) ארוב ד, כא. וראה ע"ה שער ט' (שער שבר"כ) פ"ב ואילן. מברא שעורים ש"ב ח"א פ"א. חר"א ק"י, ד ואילן. קית, ג. תכ"ט.

בארץ⁵², להמשיך בח"י אחד בארץ⁵³, ולכן, אף שע"י ההתכוננות בא לבחינת ביטול, מ"מ, הרי הביטול הוא בהגבלה, וגם אי אפשר להיות כוח ביטול במציאות לגמרי, דמאתר שהביטול הוא מצד ההשגה כד"ש, אי אפשר שלא יהי כוח שום ישות, מאחר שכל הביטול הוא מצד היש כ"ו. משא"כ דעת עליון הוא הרגש הביטול כמו שהוא מצד למעלה, ואופן הביטול הוא בביטול במציאות לגמרי וזהו"ע עבודת השבטים, שלדיוחם נשמות דבריאה, היתה עבודתם כבחינת ד"ת. וזהו הפרש בין יוסף והשבטים⁵⁶, כמ"ש⁵⁵ יבוא הביתה לעשות מלאכתו, ות"א למיבודק ככתבי חושבני, ואינו מוכן, הרי יוסף ה"י מוכנה לאלקות, וענין המרכבה הוא שכל אבריו וכל עניני קדושים ומובדלים מעניני עוה"ז⁵⁷, וא"כ איד ה"י עוסק בכתבי החושבני. וידוע הענין כזה, שיוסף ה"י נשמה דאצילות, ולכן גם ההתעסקות בגשמיות לא מנע אותו מלהיות מרכבה, והיינו, שהשבטים הרי נשמות דבריאה, והרי מוכנה לאלקות, ולכן כדור להיות רועי צאן כדי להיות בהתבודדות מהעולם שלא יכלכל אותם מעבודת הו"י, אמנם יוסף שהוא נשמה דאצילות, הנה גם ההתעסקות בכתבי החושבני, לא בלבד אחר מעבודת הו"י, והיינו, לפי שעבודתו היתה ככת"י דעת עליון, שהכל הוא לא חשיב ממש, ולאית אינו שייך שיכלכל כ"ו.

1) **אמנם** כל זה הוא עבודת השבטים מצד עצמם שהיא העבודה דדעת תחתון שהו"ע התכללות של ג' קוים (דג' קוים הוא כללות ההשתלשלות), וכיון שענין ההתכללות הוא מצד האות אור נעלה ביותר, הנה ע"י נעשה ביטול במציאות. והענין בזה, שההתכללות שבדגלים אינה כמו ההתכללות דספד"ע, שההתכללות דספד"ע היא מצד המוחין, שזהו רק שהם כלולים זמ"ז, חסד שבגבורה וגבורה שבחסד כ"ו, ומ"מ הם כפופים שונים זמ"ז והם הפכיים זמ"ז, אמנם ההתכללות שבדגלים היא כמו ההתכללות שע"י הת"ת, שזהו התכללות אמיתי, שמתבטלים ממציאותם⁵⁸. וענין זה נעשה ע"י ההמשכה מכת"י החכמה דוקא, שזהו מ"ש איש על דגלו לבית אבותם, ואמר דל"ש לבית אבותם ולא לבית אמותם, והיינו, שההתכללות דהדגלים אינה מצד הכינה שנקראת אם

34) שמואל ב' ג, כג. דברי חנימין א ז, כא. 35) ראה אהר"ק ס"ט, ח. ת"א מקץ לת, א. 36) ראה תו"ת ויחי ק"י, ב ואילן. סה"מ 37) ראה לק"ת חת"י כג, ג. ועוד. חל"ג ח"א ע' טז ואילן. עיר"ת ע' קט ואילן. 38) ויק"ד פל"ב, ג. 39) ראה חניא פכ"ג. פל"י. 40) ויק"ד פל"ב, ג.

ת"ת